

စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

ဆောင်းလယ်သီးထပ် အထွက်ကောင်း ဆီမုန့်ညှင်း
မျိုးယှဉ်ပြိုင်စမ်းသပ်ခြင်း

ဦးဝေလင်း

ဒု-လက်ထောက်ဦးစီးမှူး

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

မိုးညှင်းမြို့နယ်၊ဟိုပင်မြို့

နိဒါန်း

မိုးညှင်းမြို့နယ် ၊ ဟိုပင်မြို့တွင် ဆီထွက်သီးနှံ စိုက်ဧက (၄၁၆၆) ဧက ရှိပြီး ဆီထွက်ရှိမှု ပိဿာ(၂၁၈၂၃၉) ရှိကာ ဒေသတွင်း လူဦးရေ (၅၉၅၄၄) အတွက် ဆီလိုအပ်ချက် (၃၅၇၂၆၄) ပိဿာ လိုအပ်ချက် အပေါ် (၆၄.၇၃) %သာ ဖူလုံမှုရှိပါသည်။ ဆီထွက်သီးနှံများ အနေဖြင့် မိုးရာသီတွင် မြေပဲ ၊ နှမ်း ၊ နေကြာ တို့ကို စိုက်ပျိုးလျက်ရှိပြီး ဆောင်းရာသီတွင် မြေပဲ ၊ နှမ်း ၊ နေကြာ ၊ ဆီမုန်ညှင်း တို့ကို စိုက်ပျိုးလျက်ရှိပါသည်။

လက်ရှိဆီမုန်ညှင်းစိုက်ဧကအနေဖြင့် (၂၅၂) ဧက စိုက်ပျိုးလျက်ရှိပြီး မျိုးသုံးစွဲမှု အနေဖြင့် ဒေသမျိုးများဖြစ်သောကြောင့် အထွက်နှုန်းအားဖြင့် (၁၂.၅၀) တင်းနှုန်းခန့်သာရှိပြီး ဆီအရည်အသွေး အနံ့အရသာ ပြည့်စုံမှု မရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အထွက်နှုန်းကောင်း၍ ဆီအရည်အသွေးကောင်းမွန်သော အထွက်ကောင်း ဆီမုန်ညှင်းမျိုးများကို မျိုးပြောင်းလဲ စိုက်ပျိုးခြင်း၊ လယ်သီးထပ်တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးလာပါက ဒေသစားသုံးဆီဖူလုံရေးကို များစွာ အထောက်အကူ ရရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဆီမုန့်ညှင်း

Scientific name : *Brassica napus L*

Kingdom : Plantae

Family : Brassicaceae (Mustard family)

Genus : *Brassica*

Species: *napus L*

ရည်ရွယ်ချက်

- (က) ဒေသတွင်း စားသုံးဆီဖူလုံမှု ရာနှုန်းတိုးတက်လာစေရန်။
- (ခ) (ဆောင်း) လယ်သီးထပ်အနေဖြင့် တိုးချဲ့စိုက်ပျိုး၍ သီးနှံစိုက်စွမ်းအား တိုးတက်လာစေရန်။
- (ဂ) အထွက်ကောင်း၊ အရည်အသွေးကောင်းမျိုးများအဖြစ် တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးပြီး တောင်သူများ ဝင်ငွေတိုးတက်စေရန်။

ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်း

(က) စမ်းသပ်ကွက်ပုံစံ

ရိုးရိုးစမ်းသပ်ကွက် (Simple Trial)

ဒေသမျိုးအား စံထား၍ အထွက်ကောင်းဆီမုန့်ညှင်းမျိုး Yuhuayou-9နှင့်Baoyou-10

တို့ အား တစ်မျိုးလျှင် (၀.၀၅)ဧက စီဖြင့် (၀.၀၅ × ၃ မျိုး)

(ခ) စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးသည့် ကာလ

၂၀၂၂-၂၀၂၃ ခုနှစ်ဆောင်းရာသီတွင် (လယ်သီးထပ်) အနေဖြင့်စမ်းသပ် စိုက်ပျိုးခဲ့

ပါသည်။

(ဂ) မျိုးစေ့နှုန်းထား - ၂-၂.၅ ကီလို/ဧက

(ဃ) တန်းကြား × ပင်ကြား အကွာအဝေး - ၁.၅'× ၄"

စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးသည့် အထွက်ကောင်းဆီမုန်ညှင်းမျိုးများ၏ စမ်းသပ်ကွက် Data ကောက်ယူခြင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	မျိုးအမည်		
		ဒေသမျိုး	Yunhuayou-9	Baoyou-10
၁	သားခွဲခြင်း	အပင်ပေါက်ပြီး ရက် ၂၀ အတွင်း	အပင်ပေါက်ပြီး ရက် ၂၀ အတွင်း	အပင်ပေါက်ပြီး ရက် ၂၀ အတွင်း
၂	ပန်းစပွင့်ရက်	၂၈ DAS	၄၀ DAS	၄၅ DAS
၃	၅၀ %ပန်းပွင့်စုံရက်	၃၈ DAS	၆၀ DAS	၆၀ DAS
၄	အပင်အမြင့်	၃'၄"	၅'	၅'၁"
၅	ပန်းပွင့်အရောင်	အဝါနု	အဝါ	အဝါ
၆	တစ်ပင်ပါ ပျမ်းမျှ သီးကိုင်း	၅	၈	၉
၇	သီးတောင့်အရှည်	၅ cm	၆.၅ cm	၇.၂၅ cm
၈	ပိုးမွှားရောဂါ ကျရောက်မှု	-	Flea Beetle, White Cabbage Butterfly, Aphid, Downy Mildew	
၉	ရိတ်သိမ်းခြင်း	၉၅ DAS	၁၂၉ DAS	၁၂၉ DAS

* (DAS = Day After Sowing)

အပင်ပြုစုထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	မျိုးအမည်		
		ဒေသမျိုး	Yunhuayou-9	Baoyou-10
၁	မြေခံမြေဩဇာကျွေးခြင်း	(၁၀:၁၀:၅) 25 kg/ac	(၁၀:၁၀:၅) 25 kg/ac	(၁၀:၁၀:၅) 25 kg/ac
၂	(ဒု)ကြိမ်မြေဩဇာကျွေးခြင်း	(၁၀:၁၀:၅) 25 kg/ac (ပေါင်းရှင်းဘောင်တင်ပြီး ပန်းစတင်မဖူးမီ) ၃၆ DAS	(၁၀:၁၀:၅)25kg/ac (ပေါင်းရှင်းဘောင်တင်ပြီး ပန်းစတင်မဖူးမီ) ၃၆ DAS	(၁၀:၁၀:၅)25 kg/ac (ပေါင်းရှင်းဘောင်တင် ပြီးပန်းစတင်မဖူးမီ) ၃၆ DAS
၃	ပိုးမွှားရောဂါ ကာကွယ် နှိမ်နင်းခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> မုန်ညှင်း၊ မုန်လာ ရွက်ဖောက်ကျိုင်း နှင့် မုန်ညှင်း၊ မုန်လာ လိပ်ပြာဖြူ ကာကွယ်ရန် အလန်း 50 Wp ဆေး (၃၀) ဂ /ဧက နှုန်းဖြန်းပက်ပါသည်။ အဖူးစဝင်ချိန် ပျံပိုးကျရောက်မှု အား ဘက်တားပိုးသတ်ဆေး ပက်ဖြန်း ကာကွယ် ထားပါသည်။ 		

* (DAS = Day After Sowing)

အထွက်နှုန်းမိတ်ဖက်အချက်များ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	ဒေသမျိုး	Yunhuayou-9	Baoyou-10
၁	တစ်ဧကရှိ အပင်ဦးရေ	၈၈၀၀၀	၈၈၀၀၀	၈၈၀၀၀
၂	တစ်ပင်ပါ သီးကိုင်း	၄	၆	၆
၃	တစ်ကိုင်းပါ သီးတောင့်	၃၀	၄၅	၅၀
၄	တစ်တောင့်ပါ အစေ့	၁၈	၂၄	၂၅
၅	အစေ့(၁၀၀၀)အလေးချိန်(gm)	၄.၀၀	၅.၀၀	၅.၂၀
၆	သီးတောင့်အရွယ်အစား(အရှည်)	၅ cm	၆.၅ cm	၇.၂၅cm
၇	(၀.၀၅)ဧက အထွက်တင်း	၀.၅၃	၁.၀၉	၁.၂၉
၈	အထွက်နှုန်း(တင်း/ဧက)	၁၀.၅၀	၂၁.၈၀	၂၅.၇၀

ဆွေးနွေးချက်

- (က) ဒေသမျိုးများသည် ပုံမှန်စိုက်ပျိုးချိန် အောက်တိုဘာလဆန်းကို ကျော်လွန်၍ နိုဝင်ဘာလလယ်မှ စိုက်ပျိုးရသောကြောင့် ပုံမှန်သက်တမ်းထက် စောပြီးအစောဆုံး (၂၈DAS) ပန်းပွင့်သီးတောင့်ဖြစ်ပေါ်ကာ သက်တမ်း (၉၅) ရက်ခန့်ဖြင့် ရင့်မှည့်ပါသည်။
- (ခ) စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးသည့် အထွက်ကောင်း ဆီမုန်ညှင်းမျိုးများသည် Nitrogen ဓါတ်မြေဩဇာ တုံ့ပြန်မှု ကောင်း၍ အပင်ကြီးထွားမှု ၊ သီးတောင့် အရေအတွက်နှင့် အရွယ်အစားမှာ ဒေသမျိုးထက် သာလွန်ပါသည်။
- (ဂ) စမ်းသပ်မျိုးများအနက် Yunhuayou-9 မျိုးသည် အထွက်နှုန်း ဒုတိယအများဆုံးရရှိခဲ့ပြီး Baoyou-10 မျိုးမှာ အထွက်နှုန်း အများဆုံး ရရှိခဲ့ပါသည်။
- (ဃ) စမ်းသပ်မျိုးများသည် ပုံမှန်စိုက်ချိန်ထက် နောက်ကျစိုက်သော်လည်း ပုံမှန်သက်တမ်း အတိုင်း ဖြစ်ထွန်းခဲ့ပါသည်။

ဆွေးနွေးချက်

(င)သီးတောင့်ထွက်ပုံမှာ ဒေသမျိုးသည် သီးကိုင်းမှ ထောင့်ကျဉ်းထွက်ပြီး စမ်းသပ်မှုမျိုးများသည် ထောင့်ကျယ်ထွက်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။

(စ)စိုက်ပျိုးသောကာလသည် ပုံမှန်စိုက်ပျိုးချိန် အောက်တိုဘာလ မှ စ၍ တစ်လကျော် နောက်ကျသောကြောင့် ဒေသမျိုးသည် ပုံမှန်ထက် ရက် (၂၀-၃၀) ရက်စော၍ ရင့်မှည့်ပါသည်။ စမ်းသပ်မျိုးများသည် နိုဝင်ဘာလလယ်တွင် စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းသော်လည်း အထွက်ကောင်းဆီမုန်ညှင်းမျိုးအား ပုံမှန်စိုက်ချိန် စက်တင်ဘာလ (၁၅) ရက်မှ အောက်တိုဘာလ (၁၅) ရက်အတွင်း အပြီးစိုက်ပျိုးသင့်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

သုံးသပ်ချက်

- (က) ဒေသမျိုးများမှာ လယ်သီးထပ်အဖြစ် အောက်တိုဘာလအတွင်း စိုက်ပျိုးနိုင်လျှင် အသင့်တော်ဆုံး စိုက်ချိန်ဖြစ်သော်လည်း စမ်းသပ်မျိုးများအား နှိုင်းယှဉ်စမ်းသပ် စိုက်ပျိုးချိန်တွင် နောက်ကျခဲ့ပါသည်။ စမ်းသပ်မျိုးများသည် အောက်တိုဘာ လဆန်း မှ လလယ် အထိ စိုက်ပျိုးနိုင်ကြောင်း လေ့လာသိရှိ ရပါသည်။ စိုက်ပျိုးချိန်နောက်ကျသဖြင့် ဒေသမျိုးများ အပင်ကြီးထွားမှုမကောင်းပဲစောစောပွင့်သီးပါသည်။
- (ခ) နေ့တာတိုကာလကို ကြိုက်နှစ်သက်ပြီး စိုက်ချိန်နောက်ကျသဖြင့် စောစောပွင့်သီး သည် ဟု သုံးသပ်ရ ပါသည်။
- (ဂ) စမ်းသပ်မျိုးများသည် Flea beetle, white cabagge butterfly, aphid, downymildew တို့ ကျရောက်ပြီး ဒေသမျိုးများတွင် ကျရောက်မှုမရှိခြင်းကို တွေ့ရှိသဖြင့် စမ်းသပ်မျိုးများသည် ပိုးမွှားကျရောက်နိုင်ကြောင်း သုံးသပ်ရပါသည်။
- (ဃ) ပန်းပွင့်ချိန် ၊ သီးတောင့်ဖြစ်ချိန်မှာ ရေအလိုအပ်ဆုံးကာလဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

အကြံပြုချက်

အထွက်ကောင်း ဆီမုန့်ညှင်းမျိုးများကို လယ်သီးထပ် စိုက်ပျိုးချိန်များတွင် မှန်ကန်အောင် စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ယခုထက် အထွက်ပိုမိုရရှိအောင် ရေသွင်းခြင်း ၊ သားခွဲခြင်း ၊ မြေဩဇာကျွေးခြင်း တို့ကို ဂရုတစိုက် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ။

ကျောက်စရစ် နှင့် သဲမြေမှလွဲ၍ ကျန်မြေအားလုံး စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းခြင်း ၊ မြေတွင်းအစိုဓါတ် ရရှိနိုင်ရေး မိုးနှောင်းပိုင်းဖြစ်သော (ဩဂုတ် - စက် - အောက်) ကာလများတွင် မိုးရေချိန် (၂၇ -၂၈) လက်မ သင့်တင့်စွာရရှိပါက ဆောင်းနှင်းဓါတ် တို့ဖြင့် ကြီးထွားသန်စွမ်းလေ့ရှိသဖြင့် ဒေသမျိုး ဆီမုန့်ညှင်းမျိုးများ စိုက်ပျိုးခြင်းထက် အထွက်ကောင်း ဆီမုန့်ညှင်းမျိုးများကို လယ်သီးထပ် စိုက်ပျိုးသင့်ကြောင်း အကြံပြု တင်ပြအပ်ပါသည်။

အထွက်ကောင်း ဆီမုန့်ညှင်းမျိုး အစေ့ချစိုက်ပျိုးနေသော မှတ်တမ်းဓါတ်ပုံများ

အပင်ပြုစုထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများ

ပိုးမွှားရောဂါကျရောက်မှုမှတ်တမ်းပုံများ

အထွက်ကောင်း ဆီမုန့်ညှင်း စိုက်ပျိုးမှု မှတ်တမ်းပုံများ (ရင့်မှည့်ချိန်)

နိဂုံး

ကချင်ပြည်နယ်၊ မိုးညှင်းမြို့နယ်၊ ဟိုပင်မြို့ ၊ တကွင်းကျေးရွာအုပ်စုသည် ဒေသ၏ စားသုံးဆီဖူလုံမှုရာနှုန်း တိုးတက်လာစေရန် နေကြာတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးရေး ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်နေသကဲ့သို့ ဒေသနှင့်အညီ လယ်သီးထပ် အောင်မြင်ဖြစ်ထွန်းနိုင်သော အထွက်ကောင်း ဆီမုန်ညှင်း တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးလာနိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက် သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

လမ်းညွှန်မကုန်ယူအပ်ပါသည်။